DISSERTATIO ACADEMICA
DE
CHARACTERIBVS BONI DOCTORIS
AD THEOCRITI IDYLLION XXIV.

QVAM

DIVINIS ET SVPERIORVM AVSPICIIS

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

GVILIELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE MONTIVM, ANGARIAE ET VVESTPHALIAE, ETC.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

IN ACADEMIA SALANA

PRAESIDE

M. IO. HENRICO ACKERO

GOTHANO

P. L. C.

ERVDITORVM DISQVISITIONI

SVBIICIET

IO. DETHMARVS DIECMANN

SVSATENSIS

PHILOSOPHIAE ET THEOLOGIAE CVLTOR.

A. D. IANVARII A. O. R. MDCCV.

IENAE IN OFFICINA NISIANA

Digitized by Google

VIRIS

EXCELLENTISSIMIS, CONSVLTISSIMIS, NOBILISSIMISQVE

INCLITAE REIPVBLICAE SVSATENSIS

CONSVLIBVS, SYNDICO, PROCONSVLIBVS,

RELIQVISQVE SPLENDIDISSIMI MAGISTRATVS ORNAMENTIS

PATRONIS SVMMA OBSERVANTIA COLENDIS HOC DEVOTI CVLTVS MONIMENTVM STATVIT

CIVIS SVBIECTISSIMVS

IO. DETHMARVS DIECMANN.

Digitized by Google

VIRI SVMMI
PATRONI OBSERVANTISSIME COLENDI.

A quo tempore in hac bonarum mentium officina litteris operatus; nihil mihi prius fuit aut antiquius, quam vt **VOBIS** deuotum meum animum publice demonſtrarem. Sed aliud ex alio impediuit, quo minus officio, vel potius pietate **VOBIS** potuerim ſatis facere. Vt enim taceam morbos tenaces, cum quibus non raro ſapientiae cultores conflictantur, pudor quidam ſubruſticus honeſta etiam turbauit conſilia mea. Vicit tandem illum mirifica **VESTRA** humanitas, quae dudum immor-

Digitized by Google

talitati ampliſſima VESTRA nomina commendauit. Hac igitur incitatus cathedram philoſophicam, quae optimis ſemper caluit exercitiis, conſcendere, & hoc paucarum pagellarum opuſculum VOBIS, patroni ſummi, offerre ſum auſus. Accipite illud fronte ſerena, atque benignitatem illam, qua patrem dilectum ſemper complexi, filio conſeruate. Rogabo praepotens Numen, quod huic rerum vniuerſitati praeſidet, vt VOS his temporibus difficillimis clementer ſeruet, atque conſtanti felicitate proſequatur.

Valete.

Digitized by Google

I. N. I.

DISSERTATIO DE CHARACTERIBVS BONI DOCTORIS

NOn in vulgus modo, ſed apud ipſos ingeniorum principes bonum, fidumque haberi doctorem, rara quidem, ſed plane magnifica laus eſt. Quae vero virtutes, quique characteres boni doctoris ſint, ſub exemplo Lini, antiquiſſimi illius Thebani poetae, contemplabimur.

§. 2. Quando poetam nomino, etiam philoſophum fuiſſe adfirmo. Vſitatum namque valde erat priſcis temporibus ſapientiae praecepta carmine complecti, id quod nonnulli aperte faciebant; alii vero fabuloſis narrationibus vtebantur, quarum tamen primarius ſcopus erat, vt corrupti mortalium mores emendarentur, & ad honeſtatis atque virtutis ſtudium a vitiorum obſcoenitate traducerentur, quemadmodum

Digitized by Google

praeclare demonſtrat ICtus litteratisſime doctus Conradus Rittershuſius epiſtola praeliminari ad Ioachimum Camerarium de renouanda editione fabularum Phaedri, a Petro Pithoeo tum primum repertarum. Vid. Henrici Iulii Scheurlii bibliographia moralis aph. x. Quo nomine nonnulli Poeticam primam philoſophiam vocabant, quod Strabo confirmat initio Coſmographiae ſcribens: οἱ παλαιοὶ φιλοσοφίαν τινὰ λέγουσι πρώτην τὴν ποιητικὴν, εἰσάγουσαν εἰς τὸν βίον ἡμᾶς ἐκ νέων, καὶ διδάσκουσαν ἤθη καὶ πάθη, καὶ πράξεις μεθ' ἡδονῆς. οἱ δὲ ἡμέτεροι καὶ μόνον ποιητὴν ἔφασαν εἶναι σοφόν. h. e. *Veteres philoſophiam primam dicunt poeticam, adducentem nos ad vitam a teneris, & docentem mores & adfectus, & actiones cum voluptate; noſtri vero & ſolum poetam dicunt eſſe philoſophum.* Pluribus haec docet Nicodemus Friſchlinus in epiſtola dedicatoria, Callimachi Cyrenaei hymnis & epigrammatibus praemiſſa.

§. 3. Non vero erat ex numero illorum poetarum, quibus ita pudor exceſſit, vt vana & impudica cogitata, dictaque numeris & modis artificioſe ſuſtineant comprehendere, ſummaeque turpitudini adhibere orationis lenocinium; ſed rectior ſanctiorque ſcribendi carminis ratio ipſi placuit. Io. Ludouicus Praſchius multis ingenii monimentis, quae condidit, praeclarus, in pſyche

che Cretica p. 66. hanc elegantisſimis hiſce verbis expreſſit; *Linus, Orpheus, Muſaeus hymnis in Deorum laudes modulandis aureos intendebant neruos. Nihil apud ipſos leuitati, nihil perituris amoribus loci, quibus noſtrum ſaeculum euertitur.* His itaque effecit, vt omnes apertisſimis ſignis Linum ſibi charum eſſe demonſtrarent: ſed vt ipſe etiam Herculi, Argiui Amphitryonis filio, praeficeretur ſapientiae pariter, morumque doctor. Hic explicanit virtutes boni doctoris, atque Herculem, quem mater ὡς τὸ φυτὸν ἐν ἀλωῇ ſicut teneram plantam in viridario aluerat, omnibus doctrinis, quibus puerilis aetas impertiri debet, cum cura erudiuit. Quod teſtatur Theocritus non ille, ortu Chius, at e media plebe Syracuſius idyllio XXIV. p. m. 192. his verſibus:

> Γράμματα μὲν τὸν παῖδα γέρων Λίνος ἐξεδίδαξεν
> υἱὸς Ἀπόλλωνος, μελεδωνεὺς, ἄγρυπνος ἥρως.
>
> *Litteras quidem puerum ſenex docuit Linus,*
> *Filius Apollinis, procurator diligens, peruigil heros.*

§. 4. Quando υἱὸς Ἀπόλλωνος dicitur, innuitur viri pietas, quando μελεδωνεὺς accurata rerum diſpoſitio, quando ἄγρυπνος ἥρως infatigabilis induſtria, tres illi boni doctoris characteres, quos iam deſcribemus pluribus.

§. 5. Primus igitur boni doctoris character pietas eſt, compendium omnium virtutum, ſi nec

ad fraudem, nec in ſimulacrum compoſita. Latiſſimus vero illius eſt ambitus. Doctor enim hac praeditus, quae vel ſoluta a vetere diſciplina, vel a bonis moribus detorta, vel mala conſuetudine deprauata, contaminata, corruptaque ſunt, reſtituit, emendat, atque in omnes partes vigiles oculos circumfert, ne per longas moras mala inualeſcant. Accendit & extimulat, quos ferri videt ad capeſſenda pietatis & ſapientiae ſtudia: reuocat, quos virtutis ſemitam deſeruiſſe cernit, immo perpetuo de commodis, ornamentisque iuuentutis cogitat. Quam indolem in Confutio, optimo Sinenſium philoſopho intueri licet, qui, vbicunque fuit, ardens atque indefeſſum ſtudium prae ſe tulit, veram ſapientiam cum hominibus communicandi, omnesque, quos ſors ipſi offerret, a deprauatiſſima vitae conſuetudine, ad caſtiſſimum, integerrimumque vitae genus reuocandi. Quod ex Chriſt. Mentzelii chronologia Imp. Sinenſ. atque ex vita Confutii, a Coupletio ſcripta, aliisque demonſtrat vir doctiſſimus Io. Georgius Pritius in oratione de controuerſia circa cultum, Confutio a Sinenſibus praeſtitum, in Eccleſia Romana inter Societatis Ieſu patres & Dominicanos acerrime agitata. Paria praeſtitit Iacobus Sadoletus, de quo Antonius Florebellus in vita eius ſcribit: *Si*

quos

Digitized by Google

quos in errorem impulſos a recto itinere declinaſſe cognouerat, paternis eos admonitionibus in viam reduce-ducere ſtudebat.

§. 6. Deinde curat eiusmodi doctor, immo omnis in hoc eſt, vt ſuae fidei concrediti a praeiudiciis tam praecipitantiae, quam adfectuum liberati doctrinam omnem faſtu, virtute ficta, inepto-que iudicio corruptam, quam pedantismum dicunt, cane peius & angue fugiant. Vid. Chr. Thomaſii introduct. ad phil. aul. cap. 6. §. 2. & c. 16. §. 6.

§. 7. Neque ſolum illos docet, qui graues aere dextras adferunt; ſed honeſta etiam ratione obligare nititur a nummis minus inſtructos. Immo tam res innoxiae vtilitatis, quae accipienti proſunt, dantem non grauant; quam beneficia κατ' ἐξοχὴν ſic dicta praeſtare contendit. Puſendorf. de O. H. & C. lib. I. cap. VIII. §. 4. 5. Atque hac via laudabili ſane & honeſta ſe in omnium beneuolentiam, bonamque exiſtimationem vendicat.

§. 8. Denique deteſtatur illorum ambitionem, quos pudet ignorantiam vllo tempore in rebus ad profeſſionem ſuam pertinentibus fateri, non aduertentes quanto plus dignitatis ſit in confeſſione generoſa, quam in turpi diſſimulatione imbecillitatis. Vid. Vlrici Huberi oratio de pedan-

 tiſmo,

tiſmo, Chriſt. Thomaſii introductioni ad phil. aulicam addita p. 265. Iungatur elegantisſimum noſtri D. Io. Philippi Treuneri programma, quo philoſophiam a miſeria philoſophorum commendat.

§. 9. Cum autem interſit multum, qua quisque via in ſtudia ingrediatur, & qua ratione progreſſum in iis faciat, ne feſtinata ſpe, aut praepoſtero conatu, quod neceſſarium fundamento erat, negligatur; hinc requiritur in bono doctore accurata rerum diſpoſitio atque ordo, quo nihil eſt pulcrius in omni ratione vitae. Vid. Lucius Iunius Moderatus Columella, diligentisſimus rei ruſticanae ſcriptor lib. XII. cap. 2. Huc vero pertinet prudentia didactica, quae eſt facultas ad genium & captum diſcentium ſeſe adcomodandi, & ad finem propoſitum conſequendum cuncta rite diſponendi. Vid. Io. Franciſci Buddei praeceptoris optimi, nec a nobis ſine reuerentia nominandi, philoſophia inſtrumentalis p. 248.

§. 10. Hac inſtructus explorat illorum, qui erudiri cupiunt, ingenia, vt deprehendat, ad quas artes apta ſint atque idonea. Diſtinguit plebeios a principibus & nobilibus peculiari ratione ad litteras inſtituendis, vt docet praeclarus ille ſcholarum per Germaniam inſtaurator Io. Stur-

Digitized by Google

mius in libello de educatione principis ad principem Guilielmum Iuliaci ducem perſcripto, & in nobilitate litterata ad Wertheros fratres. Adde Io. Schefferi de generoſi nobiliſque informatione litteraria diſſertationem, in gratiam Suecorum ſcriptam. Diſcernit vitae ciuili & gerendae reipubl. deſtinatos ab illis, qui iterum alios aliquando in ſcholis vel Academiis informare ſibi propoſuerunt, adeoque non ad opinionem aliquam, aut vmbram eruditionis, ſed ad vera ſolidaque ſtudia adducendi.

§. 11. Exploratione ingeniorum ita facta ſumma contendit opera, vt diſcentes non ſolum de primis cognoſcendi principiis, ſed & de propoſitionibus fundamentalibus cuiusque diſciplinae certi reddantur. His enim firmatis & diligentius examinatis, quidquid ſuperſtructum eſt, inconcuſſum perſtat, & vim ac impetus diſſentientium perfert. Perperam contra docet, qui neglecto aut non rite poſito fundamento tantum occupatur circa concluſiones. Quod quidem vitium partim ex ignoratione artis, partim ex ignoratione methodi oritur, interdum & ex cupiditate oſtentandae doctrinae, cui amplior in concluſionibus ſe aperit campus, quam in principiis, docente laudato Buddeo in phil. inſtrumentali p. 236.

§. 12. Ne-

§. 12. Neque per longa exorſa & ambages tenet ſuos, nec obſcura breuitate defraudat, tricas, apinasque omittens, ſeria vero & ad rem pertinentia ſermone plano atque enodi proponens.

§. 13, Praeter vero ea non imitatur Orbilium, quem Horatius lib. II. ep. I. v. 70. plagoſum nominat, ſed lenibus verbis ſuos a voluptatibus ad labores, a cupiditatibus ad recta, a falſis ad vera deducit. Atque certe nihil veritati magis contrarium, nihil rectae rationi magis aduerſum, quam violentia. Duci non rapi vult animus hominis, neque dubium eſt, quin vnicum moderatioris ingenii verbum plus agat, quam omnes arrogantis animalis plagae.

§. 14. Iam ex hiſtoria litteraria adferre poſſemus plures, qui iſta docendi prudentia inſtructi litterarum ſtudiis non ſolum ornamentum, ſed praeſidium etiam & ſtabilitatem attulerunt ſingularem. Verum ne videamur circuitionibus & anfractibus vti, paucos tantum in medium producemus. Praecellit in his nominibus Guarinus Veronenſis, ex cuius ludo innumeri litterarum principes prodierunt. De eo enim ita indolis egregiae, ac parentis virtutes decoraque feliciter referentis, filius, in libello de ordine docendi & ſtudendi, a celeberrimo noſtro

hiſto-

hiſtoriarum profeſſore, Burcard Gotthelff Struuio, edito p. 77. ſcribit: *Vidi ego nonnullos ſub optimo, & eius linguae non minus, quam Romanae doctisſimo parente meo, vno anno in Graecis tantum profeciſſe, vt, quos nunquam viderant libros, per ſe in latinam linguam ſic integre fideliterque conuerterent, vt ab omnibus facile probarentur.* Ex quo adparet, ipſum ſingulari docendi prudentia in tradenda Graeca lingua vſum.

§. 15. M. Antonius Muretus ob eandem virtutem Paulum Foxium, Archiepiſcopum Toloſanum regis Galliarum oratorem dilaudat orat. XXVI. voluminis primi p. 225. verbis ſequentibus: *Graecis & latinis litteris Lutetiae diligenter excultus, ibidemque in philoſophiae ſtudio magna cum cura exercitatus Toloſam ſe ad percipiendam Iurisprudentiam contulit, quo in ſtudio tantos breui tempore progreſſus fecit, vt adhuc adoleſcens publice de vtroque iure magna cum omnium admiratione reſponderit, eosque honores conſequutus, qui ampliſſimi confecto ſtudiorum curriculo decerni ſolent, incredibili hominum concurſu ius ciuile docuerit: cum ad eum inuſitata quadam dicendi facultate de obſcuris dilucide, de confuſis ac perturbatis ordinatim ac diſpoſite, de dubiis enucleate diſſerentem, etiam ii, qui diu magna*

cum laude docuerant, diſcendi cauſſa quotidie conuenirent.

§. 16. Sed haec accurata rerum diſpoſitio, quae Guarinum & Foxium tantopere ornauit, defuit Ioanni Bodino Andegauenſi Gallo; quem quidem Naudaeus nimio amore erga ciuem occoecatus ſuper aſtra euehit. Atque haec confuſio & ordinis neglectus conſpicitur etiam in libris ſex, quos de republica ſcripſit, de quibus Profeſſor Helmſtadienſis Gebhardus Theodorus Meierus in praefatione, analyſi ac expoſitioni Politicorum Ariſtotelis praemiſſa, atque de iis, per quae ad prudentiam ciuilem proficere licet, agente, ita iudicauit: *In libris ſex de re publica varios locos ciuiles, veluti eum, qui de re publica optima tractat, deinde ordinem & demonſtrationes, modeſtiam etiam erga Ariſtotelem, aliosue deſideramus. Saepe nimis ad alia digreditur Bodinus, & nimis operoſus eſt in hiſtoriis recenſendis, quae in ſcientia politica vno vel altero verbo erant tangendae, vti praeclare ab Ariſtotele obſeruatum. Plurima praeterea, quae ſunt priuati & publici iuris admiſcet, quibus demtis omnibus parum remanebit argumenti politici.*

§. 17. Non vero hae virtutes, magnae licet

licet atque illuſtres ſint, conſummare laudem perfecti poſſunt doctoris. Labore & conſtantia etiam opus eſt, ſymbolo illo, quod Chriſtophorus Plantinus, vir typographia ſua praeclare de ſtudiis meritus ex deperdita Ciceronis oratione pro Scauro deſumſit. Vid. Gerardus Io. Voſſius de imitatione cum oratoria, tum praecipue poetica cap. III. §. 3. Doctor enim bonus nocturna diurnaque induſtria in litterarum ſtudia incumbit, vt emendata, pulcra, & exactis minimum diſtantia in vſus diſcentium poſſit proferre. Qua in parte iuriſconſultiſſimus vir Iacobus Cuiacius laudandus, qui continuas ſex, vel ſeptem, aut octo horas ſingulis lectionibus meditandis, dirigendisque prius impendebat, quam auditorii ſuggeſtum conſcenderet. Vid. Io. Papirius Maſſo, ſcriptor, iudicio Marquardi Freheri orig. palat. part. I. c. 10., eruditione, & accuratione omnibus ſaeculi noſtri ſcriptoribus ſuperior, parte II. elogiorum. p. 296.

§. 18. Deinde raro feriari debet a legendo, vt citius cetera cuncta, quam horam ſine linea praeterire ſinat. Ita faciebat Ariſtoteles, quo abſente a publicis diatribis Plato dicere ſolitus: ſurdum eſt auditorium, quia νοῦς, hoc eſt, mens ſeu in-

tellectus abeſt; & Ariſtotelis aedes aditurus dixit: eamus ad domum lectoris. Vid. laudati Scheurlii bibliograph. mor. aph. 42.

§. 19. Hi igitur ſunt characteres, ex quibus de bono fidoque doctore iudicare poſſumus. Libet adhuc adiicere, cum ſeiunctum a re propoſita non ſit, quanta raritas bonorum docentium, quaque proſequendi veneratione. Laborat quidem ſaeculum illorum multitudine, qui docentium nomen gerunt; ſed magna illorum, qui ſanctiſſima hac profeſſione rite funguntur, eſt, ſemperque fuit paucitas. Si doctrinam, omnemque vitae habitum paullo diligentius excusſeris, dicere de iis neceſſe habebis, quod Iſocrates de ſophiſtis ſui temporis in oratione contra ſophiſtas p. 626. edit. Ambroſii Pezierii: πολλῆς ἐπιμελείας αὐτοὶ δεόμενοι, τοὺς ἄλλους παιδεύειν ἐπιχειροῦσι. *Multa cura ipſi indigentes alios erudire ſuſcipiunt.* Hinc olim Confutius, ſapientiae magiſter clariſſimus, ſupremo correptus morbo, & in eo ſuorum temporum perturbationes lugens non immerito dixit: *Sapientes & ſancti exaruere.* Couplet in vita Confutii p. 121.

§. 20. Quo rariores igitur ſunt boni doctores, eo maiorem debent habere venerationem, eoque lautiora ipſis conſtituenda ſunt ſtipendia.

Sed

Sed hoc eſt, quod hodie negligitur, & de quo grauiſſimae extant eruditorum querelae. Chriſtophorus Pellerus in politico ſcelerato impugnato indignitate rei commotus p. 6. ita ſcribit: *Dolendum certe cum fons & radix virtutis atque boneſtatis ſit inſtitutio proba, firmaque reip. columna iure ſummo habeatur, quod a pauciſſimis tamen de doctore, qui apte iuuentutem exhortetur, qui in tanta bonorum praeceptorum inopia virtute & ſcientia inſtruat animos; qui ad pecuniam luxuriamque curſu ruentes prenſet atque retrahat, anxia cura circumſpiciatur; aut ſi praeclara talis & coelo propius delapſa anima, Diogenis lucerna quaeſita, feliciter inueniatur, quod talia tamen minime conſtituantur ſalaria, quibus eminens quispiam praeceptorum contentus eſſe poſſit, quod maximopere requiritur, ne illi graue ſit in illo munere mori, aut ad altiora adſpirandi occaſio detur; ſed ut potius gaudeat concreditam ſibi ſpartam omni virium benignitate laetanter exornare.* Quod vero ad venerationem attinet, magna opus cautione, ne vel debitus honor bonis doctoribus denegetur; vel reducatur illud Scholaſticorum imperium, quo inculcabant: eum grande ſcelus committere, qui non in omnia magiſtrorum verba iuraret.

§. 21. Io. Caſpar Suicerus S S. Lingg. in Schola Tigurina prof. in theſauro eccleſiaſtico tom

II. p. 287. quatuor a diſcentibus poſtulat 1 credere doctori 2 optime de praeceptore ſentire 3 non omnia a doctore expectare, ſed ipſum quoque a ſe praeſtare quae oportet 4 non tantum ad doctorum doctrinam, ſed & ad eorundem opera reſpicere. Sed latius paullo prorogare limites iuſtae videtur venerationis, dum credendi facilitatem, vitium abiecti animi atque illiberalis commendat. In quo tamen praeeuntem habet Simplicium cap. XXIII. in Epictetum ita docentem: πᾶσι ὑπὸ τούτων ἐπιταττομένοις ὡς θεοῦ προστάττοντος ἀπροφασίστως ὑπηρετεῖν. *Omnibus eorum praeceptis, tanquam diuinis dictis ſine mora eſt parendum.*

§. 22. Mihi ita videtur. Aut doctores ſolam ſuſceperunt erudiendi curam, aut ſimul vitae teſtes, rectores atque magiſtri conſtituti. Si illud, debemus gratam mentem; ſi hoc, praeter gratam mentem obſequium, neutiquam credulitatem, quam Muretus vecordium dicit eſſe vitium, poſtulare poſſunt.

§. 23. Poſterioris vero generis doctoribus, cum tanta poteſtate armati ſint, recte etiam diſcentium actiones imputantur, ſi ex debita & poſſibili directione aliquid omiſerunt. Caute tamen & cogitate hac de re ſcribit Puſendorfius lib. I. de O. H. &

C. c. I.

C. c. I. §. 18. *Habet ea res fere ſuum modum finemque, ſic vt illud poſſibile cum aliquo velut temperamento & moraliter ſit intelligendum. Cum per quamcunque ſubiectionem vnius ſub altero ſubiecti tamen libertas non extinguatur, quin alterius directioni reniti, & in diuerſa tendere poſſit; nec vitae humanae indoles ferat, vt quis vni velut perpetuo adfixus omnes iſtius motus obſeruare queat. Igitur, ſi quis omnia fecit, quae directionis ſibi iniunctae natura ferebat, vbi nihilominus quid ab altero patratum fuit, patranti ſoli imputabitur.*

§. 24. Plurimos vero huius officii, bonis doctoribus praeſtandi cepit ſemper obliuio. Nonne Hercules Linum praeceptorem ſuum optimum, cuius virtutem & dignitatem maxima veneratione & obſeruantia colere debuiſſet, interfecit? Ita enim de eo Ælianus lib. III. Var. Hiſt. cap. XXXII. ſcribit: τὸν ἡρακλέα ὁ λῖνος ἔτι παῖδα ὄντα κιθαρίζειν ἐπαίδευεν. ἀμουσότερον δὲ ἁπτομένου ὀργάνου ἐχαλέπηνε πρὸς αὐτὸν ὁ λῖνος. ὁ δὲ ἀγανακτήσας ὁ ἡρακλῆς, τῷ πλήκτρῳ τὸν λῖνον καθίκετο, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτόν. *Herculem puerum Linus fidibus canere docuit. Verum cum imperitius inſtrumentum tangeret, increpauit eum Linus. At Hercules incenſus ira plectro Linum percuſſum interfecit.*

§. 25. Contra vero in Plinio Secundo pietas haec

haec eſt ſuſpicienda, qui Quinctiliani, quem praeceptorem ſuum nominat lib. II. ep. 14., filiam, Nonio Celeri Hiſpaniae proconſuli nuptam magna donauit pecunia, vt gratam mentem demonſtraret ſuam. Ita enim ſcribit ad Quinctilianum lib. VI epiſt. 32. *Quamuis & ipſe ſis continentiſſimus, & filiam tuam ita inſtitueris, vt decebat filiam tuam, Tutilii neptem, quum tamen ſit nuptura honeſtiſſimo viro, Nonio Celeri, Hiſpaniae proconſuli, cui ratio ciuilium officiorum neceſſitatem quandam nitoris imponit: debet ſecundum conditiones mariti, veſte, comitatu, quibus non quidem augetur dignitas, ornatur tamen, inſtrui. Te porro animo beatiſſimum, modicum facultatibus ſcio: itaque partem oneris tui mihi vindico, & tanquam parens alter puellae noſtrae confero quinquaginta millia nummum: plus collaturus, niſi a verecundia tua ſola mediocritate munuſculi impetrari poſſe confiderem, ne recuſares.* Ad quae notat Io. Maria Catanaeus, celebris Plinii Secundi interpres, ſequentia: *quam gratus in praeceptorem Secundus, qui nec egentem, nec rogantem opibus iuuit.* Hoc itaque ingenui diſcentis eſt, non profiteri magis aes alienum & beneficia accepta, ſed omni re quoque ſtudere, ne forte immemoris, aut mentis indignae crimen vnquam ſit opprobrio.

Digitized by Google